

ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Ренко І. П.

Сучасний етап розвитку країни вимагає підвищення інтересу з боку держави до розвитку кожної особистості: її інтелектуальної свободи, творчого потенціалу, активності, ініціативи, критичності до інших та до самого себе, професійної компетентності. Це завдання можливо реалізувати лише за умови організації успішного навчання на кожній з ланок освітнього процесу.

Сучасні підходи до освіти у ВНЗ орієнтуються на організацію спільної цілеспрямованої діяльності викладача та студента. Педагогічна взаємодія у виші передбачає узгоджену діяльність суб'єктів освітнього процесу, спрямовану на досягнення спільної мети та результату, активізацію процесу саморозвитку майбутнього фахівця. Одне з вагомих місць у цьому процесі займає мотивація навчальної діяльності студентів. Мотивація – це усвідомлення студентом мети та результату професійної освіти [2].

Питанням мотивації навчальної діяльності: її ролі, змісту, видами, способами активізації присвятили праці науковці Д. Давидов, Д. Єльконін, С. Занюк, Г. Костюк, А. Марков, М. Матюхіна, В. Мерлін, Ю. Орлов, В. Сухомлинський, Г. Щукина та інші.

Мета роботи – розкрити педагогічну взаємодію як спосіб формування позитивної мотивації до професійного становлення.

Викладач вишу повинен намагатися підвищувати позитивну мотивацію студентів до професійного становлення [1]. Здібність викладача до конструктивної взаємодії – це спроможність впливати на студента і досягти бажаного, на перших етапах – для викладача, а у подальшому – для студентів, результату: підготовку

високоосвіченого, конкурентоспроможного фахівця, правильно за мотивованого на бажання вчитися, відчувати потребу у нових професійно спрямованих знаннях, відчувати відповідальність за рівень власної підготовки до професійної діяльності [4].

Основний комплекс соціально-педагогічних умов конструктивної взаємодії викладача та майбутнього фахівця включає:

1. Усвідомлення загальної мети як мети особистого становлення.

Мета курсу, заняття, навіть його етапів повинна бути усвідомлена студентом і сприйнята як власна, що відповідає його можливостям.

Викладач має бути готовим до аналізу мети, перебігу заняття та при необхідності своєчасного внесення коректив.

2. Практичне застосування теоретичних знань.

У ході оволодіння теоретичним матеріалом студент повинен усвідомити його вагомість у своїй майбутній професійній діяльності, а практичні, лабораторні заняття продумані та організовані викладачем у достатній кількості під час вивчення курсу, сприяти виробленню у студентів певних професійних вмінь та навичок. Особливо слід звернути увагу викладачеві на запровадження у освітній процес сучасних інноваційних результативних технологій.

3. Індивідуалізація навчання.

Студент має створити власну модель фахівця тієї чи іншої галузі. Викладач – побачити індивідуальні позитивні особливості кожного студента та спрямувати роботу на їх розвиток та удосконалення (фахівця-практика, фахівця-теоретика, фахівця-науковця).

4. Емоційний комфорт взаємодії.

Толерантність у взаєминах сприяє виробленню як у викладача так і у студентів позитивних емоцій у ході навчальної діяльності. Слід наголосити, що емоції самопочуття студентів суттєво залежать від стилю взаємодії з ним

викладача та його вміння передбачати регулюючу роль емоцій (сформувати позитивні емоції на етапі залучення студентів до вивчення курсу або теми, створивши емоції «попереднього позитивного очікування»).

5. Активність студентів під час взаємодії.

Взаємодія передбачає взаємний вплив сторін, взаємні дії та зміни. З боку викладача це дії, що спонукають студента до індивідуальної реакції. Серед засобів активізації пізнавальної діяльності студентів слід звернути увагу на:

- проблемні запитання під час ведення лекції;
- використання технічних засобів навчання;
- наведення прикладів з практики;
- використання власного досвіду студентів та викладача;
- позитивний аналіз життєвих помилок та ситуацій;
- використання методів проблемного навчання;
- евристичні завдання на практичних заняттях;
- позитивне ставлення викладача до запитань студентів;
- залучення студентів до дискусії з матеріалу курсу;
- запровадження колективних форм роботи;
- створення у закладі, студентському колективі, на заняттях позитивного мікроклімату;
- залучення студентів до самостійної творчої роботи [3].

6. Стимулювання успіху навчання у процесі взаємодії.

Потреба студентів взаємодіяти у освітньому процесі можлива, якщо викладач, поряд з наведеними вище умовами, врахує, що студент прагне до удосконалення, якщо він задоволений тим, що має (балом, рейтингом, положенням в колективі, ставленням до нього викладача тощо).

Ситуація успіху можлива, якщо студент усвідомив, що оцінки його досягнень об'єктивні і одобрені ним, усвідомлені і чітко намічені шляхи

покращення досягнень, відчуває позитивне ставлення до його досягнень з боку викладача та впевнений у його допомозі у досягненні більш високого кінцевого результату. Викладачу слід постійно підтримувати у студентів віру в успішне навчання – коли все або майже все виходить [3;4].

Отже, здібність до конструктивної взаємодії в освітньому процесі означає універсальну особливість педагога впливати на мотивацію студентів з метою досягнення більш високого бажаного результату професійного становлення, не порушуючи індивідуальні інтереси студента.

Спроможність організувати конструктивну взаємодію суб'єктів сучасного освітнього процесу у ВНЗ – один із значимих показників професійної компетентності викладача.

Література

1. Грабовська Т. Формування позитивної мотивації діяльності особистості / Т. Грабовська, О. Киричук. // Рідна школа. – К. – 2002. – № 4. – С. 12-14.
2. Занюк С. Психологія мотивації: навч. посіб. / С. Занюк. – К. : Вид-во «Либідь», 2002. – 304 с.
3. Занюк С. Мотивація діяльності: спонукання, активність, успіх: навч. посіб. / С. Занюк. – Луцьк : Вид-во Волинського держ. університету, 1998. – 124 с.
4. Тригуб І. Мотивація студентів як один із основних факторів успішної професійної підготовки / І. Тригуб [Електронний ресурс] III Міжнародна науково-практична заочна конференція «Лінгвокогнітивні та соціокультурні аспекти комунікації», Романо-германських мов // – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2014/motyvatsiya-studentiv-yak-odyn-iz-osnovnyh-faktoriv-uspishnoji-profesijnoji-pidhotovky/>